

Kultuuriministri määruse „Rahvusvähemuste katusorganisatsioonide toetamise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹.

Kultuuriministri määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) reguleerib toetuste jagamise korda rahvusvähemuste katusorganisatsioonidele.

Rahvusvähemuste kultuuriseltside tegevust rahastatakse riigieelarvelistest vahenditest alates üheksakümnendate aastate algusest. Taotlusvoorude rakendajateks on olnud Kultuuriministeerium, Riigikantselei ja Integratsiooni Sihtasutus. Kultuuriseltsid ja nende katusorganisatsioonid pakuvad ühiskonnale lahendusi erinevate rahvusvähemuste Eesti ühiskonnas eduka lõimumise mudeli väljatöötamisel ja rakendamisel.

Eesti riigi eesmärgid rahvusvähemuste kultuuriseltside toetamisel on kultuurilise mitmekesisuse edendamine, kodanikuühiskonna tugevdamine ja sidusa ühiskonna loomine. Rahvusvähemuste katusorganisatsioonide toetamise kaudu on võimalus viljeleda oma kultuuri, hoida oma identiteeti ja tutvustada oma kultuuri ühiskonnas. Oluline on suurendada katusorganisatsioonide võimekust oma liikmeid toetada ning olla seejuures oluliseks partneriks riigile. Rahvusvähemuste võrgustike kaudu on võimalik kaasata erinevaid huvigruppe, kes elavad Eestis ning seeläbi parandada ühiskonnas lõimumist.

Rahvusvähemuste kultuuriseltside katusorganisatsioonide tegevus on Eesti jaoks oluliseks ressursiks, millel on potentsiaali oluliselt soodustada rahvusvähemuste kuulumist ja tugevat seost Eesti riigiga, rikastades seejuures Eesti ühiskondlikku ja kultuurilist elu. 2017. aastal Marianna Makarova läbiviidud uuring „Eesti rahvusvähemuste rahvuskultuurialastes tegevustes osalemise mõju nende etnilisele identiteedile“¹ näitas rahvusvähemuste kultuuriseltside tegevuste mõju Eesti riigile.

Respondentide hinnangu kohaselt on

- osalemine rahvusvähemuste kultuuriga seotud tegevuses suurendanud nende huvi kõigi Eestis elavate rahvaste kultuuri vastu (89,2%), ka eesti kultuuri vastu, mis soodustab kultuurilist lõimumist;
- osalemine rahvusvähemuste kultuuriga seotud tegevuses loonud suurema tutvusringkonna, kellega suheldakse regulaarselt (88,1%), mis soodustab sotsiaalset lõimumist;
- suurenenud huvi jälgida Eestis ja oma elukoha kultuurielus toimuvat (88%), mis soodustab osalusaktiivsust ja tugevamat Eesti inforuumis osalemist;
- kultuurilise ohustatusega seotud hoiakud võrreldes referentsrühmaga palju positiivsemad, on nõrgem tajutud assimilatsioonisurve, väiksem oma päritolukultuuri tajutud ohustatus, suurem usk, et Eestis on ruumi eri kultuuridele. See kinnitab

¹Uuring „Eesti rahvusvähemuste rahvuskultuurialastes tegevustes osalemise mõju nende etnilisele identiteedile“, Marianna Makarova, Integratsiooni Sihtasutus, 2017.a.

rahvusvähemuste kultuuriga seotud tegevuse positiivset mõju ühiskonna kultuurilisele lõimumisele;

- tugev side Eesti riigiga ja riigiidentiteet – 82,5% respondentidel on tugev Eesti ühiskonda kuulumise tunne, mis on statistiliselt oluliselt seotud positiivse etnilise identiteedi tugevusega; samuti on neil võrreldes referentsrühmaga positiivsemad hoiakud seoses Eesti kodakondsusega, selle mõjuga tööturu võimalustele ja kindlustundele tuleviku suhtes;
- võrreldes referentsrühmaga märkimisväärselt suurem ühiskondlik ja poliitiline osalusaktiivsus – osalemine valimistel, avalikud sõnavõtted meedias või avalikes aruteludes.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kultuuriministeeriumi kultuurilise mitmekesisuse osakonna nõunik Artjom Tepljuk (e-post artjom.tepljuk@kul.ee, telefon 6 282 266), Integratsiooni Sihtasutuse partnerlussuhete valdkonnajuht Kristina Pirgop (e-post kristina.pirgop@integratsioon.ee, telefon 6 599 024), Integratsiooni Sihtasutuse administratiivdirektor Eda Silberg (e-post eda.silberg@integratsioon.ee, telefon 9 599 038) ja Kultuuriministeeriumi õigus- ja varahaldusosakonna õigusnõunik Kadri Kilvet (e-post kadri.kilvet@kul.ee, telefon 628 2224), kes tegi eelnõu juriidilise ekspertiisi.

Eelnõu ei ole seotud ühegi praegu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 8 peatükist ja 23 paragrahvist.

1. peatükk

Üldsätted

Paragrahviga 1 kehtestatakse eelnõu reguleerimis- ja kohaldamisala.

Lõike 1 kohaselt kehtestatakse eelnõuga taotlusvoorst „Rahvusvähemuste katusorganisatsioonide tegevustoetus“ vahendite saamise ning vahendite kasutamise tingimused ja kord.

Lõike 2 kohaselt tuleb määrusega reguleerimata küsimustele kohaldada haldusmenetluse seadust. Haldusmenetlusele tuleb kohaldada haldusmenetluse seaduse sätteid kooskõlas eelnõus sätestatud korra ja erisustega.

Lõike 3 kohaselt on toetuse andja Integratsiooni Sihtasutus, kes vastutab taotlusvooru väljakuulutamise ja koordineerimise eest ehk teavitab taotlejaid ja avalikkust toetuse saamise võimalusest, menetleb taotlust ja otsustab, kas taotlus rahuldada või mitte jne. Toetuse andja täpsem õiguste ja kohustuste loend on toodud seletuskirja § 22 ja § 23 sisukirjelduse juures.

Paragrahviga 2 kehtestatakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Lõike 1 kohaselt on toetuse andmise eesmärk aidata kaasa katusorganisatsioonide ja nende liikmesorganisatsioonide jätkusuutlikule toimimisele ja süsteemsele arendamisele.

Rahvusvähemuste kultuuriorganisatsioonide eestvedajad ja aktiivsed liikmeid, kes on ka

peamised rahvusvähemuste kultuuri ja traditsioonide kandjad, on valdavalt vanema põlvkonna esindajad (keskmine vanus 53 aastat, seltside liidrite puhul isegi 56,8 aastat), mis kinnitab muret nende organisatsioonide jätkusuutlikkuse pärast pikemas perspektiivis, kui ei leita toimivat lahendust noorema põlvkonna aktiivsemaks kaasamiseks rahvuskultuuriga seotud tegevusse.² Jätkusuutlik toimimine lisaks noorte kaasamisele eeldab koostöö arendamist erinevate partneritega ning finantseerimisallikate mitmekesisust.

Lõigetes 2 ja 3 kirjeldatakse toetuse andmise ja kasutamise mõõdetavaid tulemusi. Toetatavate tegevuste elluviimise tulemusel on tagatud rahvusvähemuste kultuuriline mitmekesisus Eesti ühiskonnas ning seeläbi tugevdatud Eesti kultuuri; suurenenud rahvusvähemuste katusorganisatsioonide koostöö omavahel, noorte ning erinevate eestikeelsete kogukondade, seltside ja kultuuriasutustega; suurenenud katusorganisatsioonide ja liikmesorganisatsioonide jätkusuutlikkus ja haldusvõimekus; tutvustatud rahvuskultuuride eripära.

Paragrahvi 3 kehtestatakse toetatavad tegevused.

Lõike 1 kohaselt toetatakse katusorganisatsiooni kolme järjestikuse kalendriaasta eesmärgi ja tulemuse saavutamisele suunatud tegevusi, milleks on

- erinevad sündmused, mille kaudu säilitatakse, arendatakse ja tutvustatakse oma kultuuripärandit, arendatakse koostööd noortega või eesti kogukondade, seltside või kultuuriasutustega (näiteks rahvuspühade tähistamine, ühisürituste korraldamine), sündmused, mis toetavad esindatava rahvusvähemuse kogukonna lõimumist (näiteks ühiskohtumised eesti seltsidega);
- arendustegevused, mis suurendavad katusorganisatsiooni ja liikmesorganisatsioonide jätkusuutlikkust ja haldusvõimekust (näiteks osalemine koolitustel või mentorprogrammides, koolituste ja kogemusreiside korraldamine);
- rahvusvähemuste kultuuri tutvustavate materjalide väljaandmine või katusorganisatsioonide tegevusega seotud teabe levitamine (näiteks raamatud, artiklid või saated);
- tegevused, mis soodustavad rahvusvähemuste kultuuri- ja haridusalaste kontaktide hoidmist (näiteks esinemine festivalidel või konverentsidel Eestis või välismaal).

Lõike 2 kohaselt ei tohi toetatavad tegevused olla tehtud enne taotluse esitamist. Oluline on, et toetatavad tegevused ei ole enne taotluse esitamist lõpetatud või täielikult ellu viidud. Nõude kohaselt ei toetata tegevust, mis on ellu viidud enne toetuse taotluse esitamist ehk kui kõik toetatavad tegevused on juba ellu viidud, olenemata sellest, kas kulud on tasutud, on tõendatud taotleja võimekus viia tegevus ellu omavahendite arvel, mistõttu puudub vajadus toetuseks. Sõna „tegevus“ on mitmuses. Seega nõue ei ole täidetud, kui kõik tegevused on ellu viidud. Näiteks kui toetatakse sündmuse läbiviimist, siis nõue ei ole täidetud, kui sündmus on toimunud enne taotluse esitamist. Kui kontrollimisel selgub, et taotluse rahuldamise otsus on tehtud enne taotluse esitamist elluviidud tegevustele, tehakse toetuse tagasinõudmise otsus ning nõutakse väljamakstud toetus tagasi.

Lisaks ei toetata tegevusi, mille jaoks on taotleja toetust saanud vähemusrahvuste kultuuriautoomia seaduse alusel.

2. peatükk

²Uuring „Eesti rahvusvähemuste rahvuskultuurialastes tegevustes osalemise mõju nende etnilisele identiteedile“, Marianna Makarova, Integratsiooni Sihtasutus, 2017.a.

Nõuded taotlejale ja taotlusele ning toetuse taotlemine

Paragrahviga 4 kehtestatakse nõuded taotlejale.

Lõikes 1 kehtestatakse subjektide ring, kellele toetus on suunatud. Lõike 1 kohaselt saab taotlejaks olla Eestis registreeritud eraõiguslik juriidiline isik, mille liikmeks on vähemalt viis liikmesorganisatsiooni, kes tegelevad rahvusvähemuste kultuuripärandi tutvustamisega, arendamisega ja edendamisega Eestis.

Lõikes 2 kehtestatakse täpsustavad nõuded taotlejale. Nimetatud nõuete alusel tuvastatakse, kas taotlejal on olemas tegevuste elluviimiseks vajalik suutlikkus.

Punktis 1 sätestatakse, et taotlejal ei tohi olla ajatamata maksu- või maksevõlga riigile. Kui taotlejal on maksu- ja maksevõlad, mis ei ole ajatatud, ei ole nimetatud nõue täidetud. Maksu- ja maksevõla puudumisega arvestamise eesmärk on toetada taotlejat, kellel ei ole riigi ees rahalist võlga.

Punktis 2 sätestatakse, et taotleja peab olema tegutsenud katusorganisatsioonina vähemalt kaks aastat enne taotluse esitamist. Nõude eesmärk on toetada juba tegutsevaid organisatsioone.

Punktis 3 sätestatakse, et taotleja juhatuse ja/või juhtorgani liige ei tohi olla toetuse andja töötaja.

Punkti 4 kohaselt kontrollitakse, et taotleja suhtes ei ole välja kuulutatud pankrotti, ta ei ole likvideerimisel ega sundlõpetamisel. Juhul kui selgub vastupidine, eeldatakse, et puudub tegevuste elluviimiseks vajalik finantssuutlikkus, samuti vajalik haldus- ja toimimissuutlikkus. Teavet pankroti, likvideerimise ja sundlõpetamise menetluse kohta saab äriregistrist, samuti väljaandest Ametlikud Teadaanded.

Punktis 5 sätestatakse, et taotlejal ei tohi olla äriregistrile majandusaasta aruande esitamise võlga, kui tegemist on äriühinguga.

Punktis 6 sätestatakse, et toetust ei anta, kui taotlejale on tehtud tagasinõudmise otsus mõne varasema projekti või toetuse raames ja tagasinõudmise otsuse kohaselt on tagasimaksmisele kuuluv toetus tagasi maksmata. Silmas peetakse sellist olukorda, kus toetuse tagasimaksmiseks ette nähtud tähtaeg on möödunud, sealhulgas ajatamisgraafiku alusel, kuid toetust ei ole ette nähtud mahus tähtaja jooksul tagasi makstud. Nõude mõte ei ole kohustada tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi maksuma enne tagasimakse tähtaega, vaid sellega ajendatakse tagasimaksmisele kuuluvat toetust maksuma tagasi tähtajaks.

Punkti 7 kohaselt ei tohi taotlejal olla aruande esitamise võlga ja ka muid täitmata kohustusi toetuse andja ees.

Paragrahv 5 kehtestab üksikasjalikud nõuded taotlusele.

Lõigetes 1 sätestatakse, et taotlusest peab olema välja loetav, et toetatavate tegevuste elluviimise periood vastab eelnõu §-s 8 sätestatud tingimustele. Taotluses peab olema märgitud taotletava toetuse summa ja see peab jääma eelnõu §-s 9 lubatu piiresse.

Lõikes 2 sätestatakse, milliseid andmeid ja dokumente peab taotlus sisaldama.

Lõikes 3 sätestatakse taotlejale täiendav teabe esitamise kohustus. Selleks, et vältida samade tegevuste ning sarnaste eesmärkide ja tulemuste saavutamise topeltfinantseerimist, kohustub taotleja esitama toetuse andjale teabe, kui ta on kõikidele tegevustele või osadele tegevustele taotlenud samal ajal toetust mõnest teisest meetmest või riigisisestest või muudest välisabi vahenditest. Toetust ei tohi taotleda kulule, millele on toetus juba eraldatud. Igal juhul ei tohi toetatavaid tegevusi ehk kulusid topelt finantseerida.

Paragrahviga 6 sätestatakse taotlusvooru avamise ja taotluse esitamise regulatsioon.

Lõike 1 kohaselt teavitab toetuse andja taotlusvooru avamisest ja taotluste esitamise tähtjast oma veebilehel vähemalt seitse kalendripäeva enne taotlusvooru avamise päeva.

Lõigetes 2-4 sätestatakse, et taotlus tuleb esitada lõike 1 kohaselt teatatud tähtaja jooksul. Kõiki ühte taotlusvooru esitatud taotlusi menetletakse samal ajal.

Tähtjaks esitatud taotlus peab olema esitatud ettenähtud viisil ja vormil koos nõutud dokumentidega. Taotlemine toimub toetuse andja toetuste taotlemise e-keskkonna kaudu.

Kui taotluse esitamisel esineb e-keskkonnas tehniline viga ja selle tõttu ei ole võimalik taotlust tähtpäevaks esitada, loetakse taotlus siiski tähtpäevaks esitatuks, kui see on toetuse andjale saadetud tehnilise vea likvideerimise järgsel tööpäeval.

3. peatükk

Kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Paragrahviga 7 kehtestatakse kulude abikõlblikkuse reeglid.

Lõike 1 kohaselt on kulu abikõlblik kui ta on tegevuste elluviimiseks vajalik ja põhjendatud tekib abikõlblikkuse perioodil ning on kooskõlas õigusaktidega. Tegemist on kulu abikõlblikuks lugemise üldpõhimõttega. Kulu peab olema tekkinud eelnõu § 8 lõikes 2 sätestatud abikõlblikkuse perioodil, kuid ei pea olema tasutud abikõlblikkuse perioodil. Majandustehinguid (näiteks kaupade ja teenuste ost) tuleb kajastada abikõlblikkuse perioodil sõltumata sellest, millal toimub arveldamine.

Kuna eelnõu ei sisalda kõiki muude õigusaktidega reguleeritud kulu abikõlblikkuse tingimusi, siis on oluline rõhutada, et toetuse kasutamisel tuleb arvestada ka teiste riigisiseste õigusaktidega. Riigisisese õiguse kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et toetuse saaja peab järgima maksuseadustest ja riigihangete seadusest tulenevaid piiranguid.

Lõikes 2 kirjeldatakse, milliste tunnuste esinemisel loetakse kulu põhjendatuks. Kulu on põhjendatud, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning tekib toetatavate tegevuste käigus. See avaldub läbi põhjendatuse nõude ehk peab olema tuvastatav põhjuslik seos, millest saab järeldada, et nimetatud kulu on tekkinud asjakohaste toetatavate tegevuste käigus.

Lõikega 3 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loend.

Paragrahviga 8 kehtestatakse toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood.

Lõike 1 kohaselt on abikõlblikkuse periood ajavahemik, millal tegevused algavad ja lõpevad ning tegevuste teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Kui taotleja alustab tegevuste elluviimist enne, kui toetuse andja on teinud taotluse kohta otsuse, peab ta arvestama riskiga, et toetuse andja jätab taotluse rahuldamata ja taotleja peab tegevuste elluviimisega seotud ja juba tehtud kulud täies mahus ise hüvitama.

Lõike 2 kohaselt ei saa abikõlblikkuse periood alata varem kui toetuse väljamakse kalendriaasta 1. jaanuarist ja kesta kauem kui 31. detsembrini.

Lõike 3 kohaselt loeb toetuse andja tegevused lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist. Toetuse saajat teavitatakse sellest e-keskkonna kaudu.

Paragrahviga 9 kehtestatakse toetuse piirsummad.

Lõike 1 kohaselt sõltub taotletava toetuse maksimaalne summa muuhulgas taotleja liikmesorganisatsioonide arvust.

Lõike 2 kohaselt kinnitab eelarve ehk iga-aastase kalendriaastas väljamakstavate toetuste summa kultuuriminister Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

Paragrahviga 10 kehtestatakse taotluse menetlemise kord.

Lõikes 1 sätestatakse, et toetuse andja menetleb taotlust kuni 60 tööpäeva taotlusvooru sulgemisest arvates. Haldusmenetluse seaduse § 41 järgi tuleb haldusorganil juhul, kui tal ei ole võimalik haldusakti anda või toimingut sooritada ettenähtud aja jooksul, teha viivitusega teatavaks tõenäoline aeg ning näidata tähtajast mittekinnipidamise põhjus.

Lõike 2 kohaselt jäetakse taotlus läbi vaatamata, kui seda ei ole tähtajaks esitatud.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse andja taotluse esitamise tähtaja ennistada. Tähtaega võib ennistada toetuse andja omal initsiatiivil või taotleja taotlusel. Mõlemal juhul peab ennistamiseks olema mõjuv põhjus.

Lõigete 4- 6 kohaselt võib toetuse andja juhul, kui taotluse läbi vaatamise käigus selgub, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, küsida taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta või nõuda taotluse täiendamist või muutmist. Taotlejale edastatakse e-keskkonna kaudu vastavasisuline teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisateavet, ning märgitud tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni viis tööpäeva, mil peatub eelnõu § 10 lõikes 1 toodud taotluse menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Toetuse andja jätab taotluse läbi vaatamata ja sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole eelnõu § 10 lõikes 5 sätestatud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui puuduste kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks. Vastav teavitust edastatakse taotlejale e-keskkonna kaudu kümne tööpäeva jooksul tähtaja saabumisest arvates.

Lõike 7 kohaselt on toetuse andjal õigus teha taotlejale ettepanek muuta tegevuste eelarvet ja tegevusi nii, et toetuse summa ja osakaal ei suurene ja tegevuste eesmärgid ei muutu.

Lõike 8 kohaselt saab toetuse andja tunnistada taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks ainult juhul, kui on täidetud kõik eelnõu §-des 4 ja 5 sätestatud nõuded.

Paragrahvis 11 reguleeritakse nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste sisulist hindamist.

Lõike 1 kohaselt hindab toetuse andja moodustatud hindamiskomisjon nõuetele vastavaks tunnistatud taotluseid. Hindamiskomisjoni kuuluvad Kultuuriministeeriumi esindaja, Integratsiooni Sihtasutuse esindaja ning valdkonna ekspert/ekspertid.

Lõike 2 kohaselt peavad hindamiskomisjoni liikmed kooskõlas korruptsioonivastase seaduse ja haldusmenetluse seadusega kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust. Erapooletuse nõue rakendub kõikidele hindajatele. Seotuse olemasolul tuleb hindajal end taandada haldusmenetluse seaduse § 10 korras. Taandamise korral tehakse vastav mäрге hindamiskomisjoni protokoll. Erapooletuse ja sõltumatuse kinnitamine hinnatavatest taotlustest ei tähenda tingimata kirjalikku kinnitamist.

Lõikega 3 nähakse ette, kellele teeb hindamiskomisjon ettepaneku otsuse tegemiseks.

Lõikega 4 kehtestatakse kriteeriumid, mille alusel taotluseid hinnatakse. Kriteeriumite selge lahtimõtestamine, sealhulgas asjaolude kirjeldus, on oluline selleks, et taotlejale oleks arusaadav, milliseid toetatavaid tegevusi valimisel eelistatakse ja mida sealjuures hinnatakse. Samuti on läbipaistvad ja selgelt kirjeldatud kriteeriumid taotlejale abiks taotluse koostamisel ning tegevuste ja tulemuste kirjeldamisel. Ühtlasi on selgelt kirjapandud asjaolud juhendiks taotluste hindajatele ja otsuse tegijatele.

1. kriteeriumi juures hindab komisjon, kuidas toimub rahvuskultuuripärandi hoidmine, tutvustamine ja edendamine Eestis erinevate ürituste kaudu. Hinnang antakse vastavalt taotluses kirjeldatud tegevustele. Hinnatakse tegevuste mõjukust ning kuivõrd planeeritud tegevused toetavad kultuurilist mitmekesisust Eesti ühiskonnas.

2. kriteeriumi juures hindab komisjon koostööd omavahel, noortega ning erinevate eestikeelsete kogukondade, seltside ja kultuuriasutustega. Hinnang antakse vastavalt taotluses kirjeldatud tegevustele. Hinnatakse kellega ja millist koostööd tehakse, kas valitud koostöövorm toetab igapäevaste kontaktide suurendamist, milliseid tegevusi pakutakse noortele, kas planeeritud tegevused toovad noori katusorganisatsioonide tegevustesse, kui palju suureneb noorte liikmete arv organisatsioonis.

3. kriteeriumi juures hindab komisjon katuseorganisatsiooni jätkusuutlikkust ja haldusvõimekust. Hinnang antakse vastavalt taotluses kirjeldatud tegevustele. Hinnatakse finantseerimisallikate mitmekesisust, milline on katusorganisatsiooni töökord, juhtimine, kommunikatsioonivõrgustik liikmesorganisatsioonide ülesehitus, kuidas ja mis küsimustes nõustab organisatsioon liikmesorganisatsioone, kuivõrd pakutud tegevused toetavad katusorganisatsiooni ja liikmesorganisatsioonide jätkusuutlikkust ja haldusvõimekust.

4. kriteeriumi juures hindab komisjon taotluses esitatud eelarve realistlikkust ja kavandatud kulutuste põhjendatust lähtuvalt kirjeldatud tegevustest.

Paragrahvis 12 nähakse ette taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ja kord ning üldised alused.

Lõikes 1 sätestatakse, kes teeb taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuse.

Lõike 2 kohaselt rahuldatakse taotlus juhul, kui taotleja ja taotlus vastavad eelnõus nimetatud nõuetele ning taotlus kuulub hindamiskomisjoni hindamistulemuse põhjal rahuldamisele.

Lõike 3 kohaselt võib taotluse rahuldada osaliselt. Osaline rahuldamine tähendab, et mõnda algse taotluse põhiesemeks olevat asjaolu, näiteks toetuse summat, tegevusi ja tulemusi, ei toetata algses taotluses nimetatud ulatuses või kujul. Osaline taotluse rahuldamise otsus tehakse taotlejaga eelnevalt kooskõlastatult ning selles fikseeritakse, millises ulatuses taotlus rahuldatakse.

Muutmissetpanek on põhjendatud näiteks juhul, kui taotluses toodud tegevused pole taotletavas mahus sobivad, vajalikud või piisavalt tõhusad ning kui taotluses nimetatud asjaolu muutmise tulemusel on tegevuste mõju meetme või selle tegevuse tulemusse põhjendatum. Muutmissetpanek võib olla ajendatud ka asjaolust, et taotluste rahuldamiseks kavandatud eelarve ei võimalda taotletud toetuse summat täielikult katta. Sellisel juhul pakutakse taotlejale võimalust kaaluda, kas ta on nõus viima tegevusi ellu ka väiksema toetussummaga või vajadusel taotlust muutma. Muudatusettepaneku tegemisel on toetuse andjal kohustus taotleja ära kuulata. Juhul kui taotleja on nõus tegevusi muutma, tuleb toetuse

andjal veenduda, et muudetud taotlus vastab nõuetele ja kriteeriumidele. Selleks võib olla vajalik veelkord kontrollida taotluse nõuetele vastavust ning muudetud mahus taotlust. Kui taotleja ei ole nõus tegevusi muutma ehk kokkulepet ei saavutata, jäetakse taotlus rahuldamata.

Lõike 4 kohaselt tehakse taotluse rahuldamise otsus teise ja kolmanda kalendriaasta toetuse väljamaksete kohta kõrvaltingimusega. Kõrvaltingimus seisneb selles, et teiseks ja kolmandaks kalendriaastaks otsustatud summa saab toetuse saajale välja maksta, kui taotluse rahuldamise otsuses sätestatud mahus on vastavad vahendid riigieelarves ettenähtud ning toetuse saaja poolt on täidetud kõik eelnõus ettenähtud toetuse väljamaksmise eeldused. Kui taotluse rahuldamise otsus on tingimuslik, ei või toetust välja maksta enne kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

Lõike 5 kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus, kui taotleja ja/või taotlus ei vasta kas või ühele eelnõus sätestatud nõudele, kui taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil, taotleja ei võimalda teha taotluse nõuetele vastavuse kontrolli, taotlus ei kuulu hindamistulemuse põhjal rahuldamisele, taotlusvooru eelarve mahu tõttu ei ole võimalik tegevusi toetada või taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga toetuse vähendamise või kavandatud toetatavate tegevuste muutmise kohta.

Lõike 6 kohaselt võib toetuse andja jätta taotluse rahuldamata ka siis, kui taotluses esitatud ja taotluse menetlemisel kogutud teavet tervikuna hinnates ilmneb, et eesmärgid on saavutatavad ilma toetuseta. Näiteks võib menetlemise käigus kogutud lisateabe põhjal selguda, et taotlejal on võimalik tegevusi ellu viia ja samad eesmärgid saavutada alternatiivsete rahaliste vahenditega või oleks taotleja teostanud tegevusi ka ilma toetuseta.

Lõike 7 kohaselt saadetakse taotlejale tema kohta tehtud otsus e-keskkonna kaudu.

Paragrahviga 13 sätestatakse taotleja/toetuse saaja ärakuulamisega seotud regulatsioon.

Taotlejale antakse haldusmenetluse seaduse § 40 tähenduses ärakuulamisõigus. Ärakuulamisõigus haldusmenetluses eeldab, et puudutatud isikul oleks võimalik enda arvamust asjassepuutuvas küsimuses piisavalt selgitada ja vajadusel võtta seisukoht dokumentide suhtes, mille haldusorgan on tema asja menetlemisel esitanud.

Lõigetega 1-2 nimetatakse, millisel juhul tuleb, arvestades eelnõu kohaseid menetlustermineid, enne otsuse tegemist anda taotlejale ja toetuse saajale võimalus esitada selgitused otsuse põhimotiividele ja põhjendustele. Ära ei kuulata, kui haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 3 punkti 4 kohaselt tehakse otsus toetuse saaja või taotleja kasuks ja ka näiteks juhul kui taotlusvooru taotluse esitanud taotlejate arv on suurem kui 50. Lõike 1 punktis 2 korratakse üle sisuliselt haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 3 punkt 2, mille kohaselt võib menetlusosalise jätta ära kuulamata, kui andmetest, mida menetlusosaline on taotluses või seletuses esitanud, ei kalduta kõrvale ning puudub vajadus lisaandmete saamiseks. Nimelt, kui taotluse rahuldamata jätmise otsus põhineb vaid toetuse taotluses ja selle menetlemisel puuduste kõrvaldamise raames esitatud andmetel, siis sellise korra läbi saab öelda, et taotleja on ära kuulatud.

Paragrahviga 14 sätestatakse vaide esitamise õigus. Vaideid lahendatakse tuginedes haldusmenetluse seadusele.

5. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

Paragrahviga 15 sätestatakse taotluse rahuldamise otsuse muutmise seonduvad tingimused.

Lõikes 1 sätestatakse, millistel tingimustel saab taotluse rahuldamise otsust muuta ja kelle algatusel.

Toetuse andja peab iga teavet hindama, sest olenemata toetuse saaja taotluse sõnastusest võib teave olla käsitletav sisuliselt taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse või teatena. Kui sisuliselt on tegemist olukorraga, kus otsust peaks muutma otsusega, tuleb toetuse andjal otsustada, kas seda teha või mitte. Muutmine toimub reeglina toetuse saaja algatusel, näiteks juhul, kui toetuse saaja peab möödapääsmatuks muuta toetatavat tegevust või selle ulatust või jäetakse tegevus ära või lisatakse täiendav tegevus, abikõlblike kulude kogumahtu või toetuse osakaalu abikõlblikest kuludest. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita kõiki tulemuse saavutamiseks vajaminevaid tegevusi või tegevuste ulatust ette näha. Seega ei ole põhjendatud nõuda algsest kavandatud tegevusplaanist detailselt ja jäigalt kinnihoidmist. Muutuda ei tohi eesmärk ja tegevustega saavutatav tulemus.

Lõike 2 kohaselt saab taotluse rahuldamise otsust muuta, kuni see ei ole kehtivust kaotanud. Haldusakt kehtib kuni haldusaktiga antud õiguse või kohustuse lõpliku realiseerimiseni. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast tegevuste lõppemist.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse andja keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmise, kui muutunud asjaolude tõttu ei ole tegevused kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega, soovitud muudatuse korral on oodatavate tulemuste saavutamine kaheldav või tegevuste lõpetamine abikõlblikkuse perioodi jooksul ei ole tõenäoline. Sellisel juhul toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks.

Lõige 4 sätestab taotluse rahuldamise otsuse muutmise avalduse läbivaatamise tähtaja ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise ajavahemiku. Toetuse saaja peab viivitamatult teavitama toetuse andjat tegevuste muudatustest nende ilmnemisel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse võib jõustada varasema kuupäevaga kui toetuse andja vastava otsuse tegemise kuupäev, juhul, kui see aitab kaasa tegevuskava katkematu elluviimisele ja tulemuste saavutamisele. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise kuupäev ei saa olla varasem kui selle muutmise avalduse toetuse andjale esitamise kuupäev.

Paragrahviga 16 kehtestatakse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused.

Lõikes 1 viidatakse, millistel juhtudel taotluse rahuldamise otsus osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistatakse. Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks, kui ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või taotlus oleks osaliselt rahuldatud, taotlemisel või tegevuste elluviimisel on teadlikult esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata, kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või ei suudeta seda täita, toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse kasutamist ei ole ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta. Samuti tunnistatakse kogu taotluse rahuldamise otsus kehtetuks, kui see tühistatakse toetuse tagasinõudmise otsusega.

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel peab järgima proportsionaalsuse ja ärakuulamise nõudeid, kuid arvestusega, et taotluse rahuldamise otsus ei tohiks jääda kehtima selliselt, et see oleks vastuolus eelnõus sätestatuga. Tahtlikult valeandmete esitamise avastamisel tolerants puudub, mis tähendab, et sellise asjaolu avastamisel tuleb taotluse

rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada.

Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja eelnõu § 19 kohase toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise vahe seisneb selles, et kehtetuks tunnistatakse see siis, kui taotlust ei oleks pidanud rahuldama või pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist ilmneb asjaolu, mille tulemusel ei ole tegevusi võimalik või vajalik esialgu kavandatud mahus või viisil ellu viia, sealhulgas kui toetuse saaja ei taha enam toetust. Kehtetuks tunnistamisega ei ole tegemist siis, kui toetuse kasutamise tingimuste, nõuete või kohustuste rikkumise tõttu tehakse toetuse tagasinõudmise otsus. Siiski on nendel otsustel ühine tagajärg – saadavat toetust vähendatakse kuni nullini. Kui on selge, et toetust ei kasutata ära algses taotluse rahuldamise otsuses nimetatud mahus, vormistatakse pigem otsuse muutmise otsus, kuid võib vormistada ka osaliselt kehtetuks tunnistamise otsuse. Kui esialgu määratud toetus jääb eeldatavasti kasutamata, tuleks määratud toetuse summat selle võrra vähendada juba tegevuste elluviimise ajal.

Lõige 2 sätestab, et taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise tõttu tuleb õigusliku aluseta saadud toetus toetuse saajal toetuse andjale tagastada.

6. peatükk

Toetuse maksmise tingimused ja aruannete esitamine

Paragrahviga 17 sätestatakse toetuse maksmise tingimused.

Lõigetes 1 ja 2 sätestatakse, et toetus makstakse toetuse saajale välja vastavalt taotluse rahuldamise otsuses ja määruses sätestatud tingimustele kolmes osas. Esimese kalendriaasta toetus pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist, teise kalendriaasta toetus pärast esimese kalendriaasta toetuse kasutamise kohta esitatud vahearuande kinnitamist ja Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirja jõustumist ja kolmanda kalendriaasta toetus pärast teise kalendriaasta toetuse kasutamise kohta esitatud vahearuande kinnitamist Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirja jõustumist. Teise ja kolmanda kalendriaasta toetus makstakse välja pärast kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

Paragrahviga 18 kehtestatakse toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise põhimõtted.

Lõigetega 1 ja 2 sätestatakse toetuse saajale vahearuannete ja lõpparuande esitamise kohustus.

Lõikes 3 täpsustatakse, millisel moel aruanded esitada tuleb.

Lõikes 4 sätestatakse toetuse andjale aruannete menetlustähtaeg.

Lõikega 5 antakse toetuse saajale võimalus aruande esitamise tähtaega põhjendatud juhtudel avalduse alusel pikendada. Pikendada saab aruande esitamise tähtaega ainult siis, kui pikendamise taotlus on toetuse saaja poolt esitatud enne eelnõu § 18 lõikes 1 või 2 sätestatud tähtaja saabumist.

Lõikes 6 sätestatakse, et toetuse andja võib juhul, kui aruande läbi vaatamise käigus selgub, et aruandes esinevad puudused, küsida toetuse saajalt selgitusi ja lisadokumente aruandes esitatud andmete kohta või nõuda aruande täiendamist ehk puuduste kõrvaldamist. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda toetuse saajale kuni neliteist tööpäeva, mil peatub eelnõu § 18 lõikes 4 toodud aruande menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Lõikes 7 sätestatakse aruannete kinnitamise tingimused. Tegevused loetakse lõppenuks kui toetuse andja on kinnitanud lõpparuande. Vastavasisuline teave saadetakse toetuse saajale e-keskkonna kaudu.

7. peatükk

Toetuse tagasinõudmine

Paragrahviga 19 reguleeritakse toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist ja toetuse tagasimaksmist nimetatud otsuse alusel. Toetust taotledes nõustub taotleja toetuse eraldamise tingimustega, sealhulgas kohustusega maksta toetus tagasi, kui toetust on saadud või kasutatud mitteabikõlbliku kulu katteks või muul toetuse tagasinõudmise aluse esinemisel. Toetuse tagasinõudmise otsuse puhul on tegemist haldusmenetluse seaduse tähenduses haldusaktiga.

Lõikes 1 sätestatakse, millal tehakse otsus toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta.

Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks siis, kui hüvitamiseks esitatud kulu osutub mitteabikõlblikuks. Näiteks sama kulusumma on hüvitamise aluseks juba olnud, kulu liik ei ole abikõlblik, kulu liik on abikõlblik, kuid see ei ole seotud toetatava tegevusega. Kulu võib lugeda mitteabikõlblikuks puuduste kõrvaldamiseks täiendava tähtaja andmiseta, kui on ilmselge, et puudusi kõrvaldada ei saa.

Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks ka siis, kui selgub, et toetust on välja makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks. Sellisel juhul kaalutlusõigus, kas teha toetuse tagasinõudmise otsus või mitte, puudub.

Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse kaalutlusõiguse alusel, kui toetuse saaja on rikkunud toetuse saaja kohustust või jätnud täitmata nõude, mis on mõjutanud või võib mõjutada kulude abikõlblikkust. Siin peetakse silmas olukorda, kus toetuse saaja ei järgi menetluskorda või ei täida kohustust või nõuet ning täitmata jätmisega kaasnevat kahjusummat ei ole võimalik üheselt võlaõigusseaduse tähenduses tuvastada. Näiteks on kahjustatud rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtet.

Kui toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, ei tekita see fakt üksi veel iseenesest alust teha otsus toetus tagasi nõuda, kuid on toetuse andjale ajendiks, et hinnata, kas toetatav tegevus jääb sealjuures pooleli või toetatava tegevuse sihipärane kasutamine katkeb kohustuslikul ajaperioodil.

Lõike 2 kohaselt, ei tehta toetuse tagasinõudmise otsust kui puudus kõrvaldatakse või kohustus või nõue täidetakse või kui toetuse saaja ise avastas ja teatas toetuse andjale, et talle on hüvitatud mitteabikõlblik kulu ning tagastas selle toetuse andjale ehk täidetud on kõik toetuse vabatahtliku tagastamise tingimused.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise otsustamiseks ja vormistamiseks jätta kolme aasta pikkuse varuaja ehk toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest.

Lõike 4 kohaselt tuleb toetus tagastada toetuse tagasinõudmise otsuse kehtima hakkamise päevast arvestades 60 kalendripäeva jooksul. Toetuse tagasinõudmise otsus kui haldusakt hakkab haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 järgi kehtima alates selle teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest koostoimes haldusmenetluse seaduse § 62 lõike 2 punktiga 2, mille kohaselt tuleb haldusakt teha menetlusosalisele kättetoimetamisega teatavaks, kui varasem haldusakt tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse.

Toetuse saaja peab toetuse tagasi maksma toetuse tagasinõudmise otsuses näidatud summas ja tähtajaks. Kui toetuse tagasinõudmise otsuse sisuks on kogu toetus tühistada, tuleb toetuse tagasinõudmise otsus tunnistada kehtetuks. Seda ka seetõttu, et kui määratud toetust toetuse

tagasinõudmise otsuse tõttu saada ei ole, lõpevad taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamisel ka toetuse saaja muud kohustused, näiteks viia toetatavad tegevused lõpuni.

Enne toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist tuleb anda toetuse saajale võimalus asjaolusid selgitada ehk ta eelnõu § 13 kohaselt ära kuulata. Sellega tagatakse, et toetuse saaja on tema suhtes käimas olevast menetlusest teadlik ning ta on saanud otsustamisel teada olevaid asjaolusid selgitada ja toetuse andja on saanud neid otsuse tegemisel arvesse võtta.

Lõike 5 kohaselt, kui toetuse andjal ei ole võimalik realselt rikkumise rahalise mõju suurust hinnata, võib ta kaalutusõigusele tuginedes vähendada toetust protsentuaalselt rikkumise raskusega.

Lõigetega 6-8 sätestatakse, et põhjendatud juhul võib toetuse saaja taotleda toetuse tagasimaksmise ajatamist, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse. Toetuse saaja võib taotleda tagasinõude ajatamist kümne tööpäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates. Ajatamise taotluses tuleb esitada ajatamise vajaduse põhjendus ja soovitud ajatamise kava. Toetuse andjal ajatamise taotluse menetluseks ette nähtud kümne tööpäeva, kuid põhjendatud juhul võib ajatamise taotluse menetlust pikendada mõistliku aja võrra, teavitades sellest toetuse saajat. Tagasimaksmise perioodi määrab toetuse andja.

Lõike 9 kohaselt võib toetuse andja ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teha ka koos toetuse tagasinõudmise otsusega ning otsusest teavitatakse toetuse saajat e-keskkonna kaudu või tähtkirjaga posti teel.

Lõike 10 kohaselt on toetuse andjal õigus tühistada toetuse osadena tagasimaksmise võimaldamise otsus ehk ajatamisotsus, kui toetuse saaja ei pea kinni tagasimaksmise ajakavast. Toetuse saaja peab toetuse tagastama 30 kalendripäeva jooksul ajatamisotsuse kehtetuks tunnistamisest.

Lõike 11 kohaselt, kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi ei maksta võib toetuse andja nõuda üleantud rahalisi vahendeid tagasi haldusmenetluse seaduse § 69 lõike 1 ja võlaõigusseaduse § 1028 alusel (alusetu rikastumise sätete alusel). See tähendab, et toetuse tagasinõudmise otsus on täidetav üksnes tsiviilkohtu kaudu.

8. peatükk

Toetuse saaja ning toetuse andja õigused ja kohustused

Paragrahviga 20 kehtestatakse toetuse saaja kohustused, mis rakenduvad alates taotluse rahuldamise otsuse jõustumisest.

Toetuse saaja peab tagama eelnõus sätestatud kohustuste täitmise ja eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses ja eelnõus fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt. Toetuse saaja kohustuste tagamine tähendab seda, et kohustus peab olema täidetud tema enda poolt.

Punkti 1 kohaselt peab toetuse saaja viima tegevused ellu heaks kiidetud taotluse kohaselt ehk seal nimetatud eesmärkidel kavandatud tegevuste abil ning saavutama tema enda kavandatud tulemused. Eesmärgid ja tulemused ning nende saavutamiseks kavandatavad tegevused peavad olema kooskõlas eelnõus määratletud võimalustega.

Punkti 2 kohaselt on toetuse saajal kohustus, mis hõlmab üldist korrektsust teabe ja aruannete esitamisel, sealhulgas ette nähtud vorminõuete järgimist, arusaadavate selgituste andmist, õigete andmete ja nõutud dokumentide tähtaegset esitamist. Nimetatud nõue hõlmab ka seda, et kulu ja maksmist tõendavad dokumendid peavad vastama raamatupidamisarvestuses kehtivatele nõuetele.

Punkti 3 kohaselt peab toetuse saaja järgima teenuste ostmisel riigihangete seaduse põhimõtteid ka siis, kui ta ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses. Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses, peab ta tõendama, et ostu maksumuse kujunemisel on järgitud riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud nõudeid. Riigihangete seaduse tähenduses mittehankijate kohustust ühtlustatakse riigihangete seaduse tähenduses hankijate kohustusega, sest mõlemal juhul on tegemist avaliku ressursi kasutamisega. Toetuse saaja peab võtma vähemalt kaks võrreldavat hinnapakumist tehingute puhul, mille maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 5000 euroga või ületab seda.

Punktide 4 kohaselt on toetuse saajal kohustus säilitada kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid raamatupidamisseaduses kehtestatud tingimuste kohaselt.

Punkti 5 ja 7 kohaselt peab toetuse saaja aitama kaasa toetuse andja kontrollitegevusele, sest eelkõige on toetuse saaja kohustatud tõendama kulude abikõlblikkust ning esitatud teabe õigsust või paikapidavust, sealhulgas peab toetuse saaja esitama asjakohased raamatupidamis- ja pangadokumendid, lepingud ja juhtimisotsused, et veenda toetuse andjat, et tegemist ei ole pettuse ega topeltfinantseerimisega ning täiendavat tuluallikat ei ole tekkinud. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse vähendamise ja toetuse tagasinõudmise eelkõige seetõttu, et kulu abikõlblikkuses või kohustuste täitmisel ei saa veenduda.

Punkti 6 kohaselt peab toetuse saaja tagama, et lähtutakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest, mida tuleb rakendada ka finantsandmete kajastamisel. Finantsandmed, st kulud ja nende maksumus peavad olema üheselt eristatavad, sealjuures see, millised neist on käsitletavad abikõlblikena. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse tagasinõudmise otsuse, kuna võib tekkida kahtlus, et kogu tegevustega seotud finantsteave ei ole tuvastatav ehk ei ole usaldusväärne.

Punkti 8 kohaselt peab toetuse saaja teavitama viivitamata kirjalikult toetuse andjat taotluses esitatud või tegevuste elluviimisega seotud andmete muutumisest. Toetuse andja hindab saadud teabe alusel, kas tegevuste rakendamistingimused või toetuse andmise eeldused on endised või vajab taotluse rahuldamise otsus muutmist. Toetuse saaja peab taotlema nõusolekut toetuse kasutamise tingimuste, sealhulgas tegevuste, tulemuste, eelarve ja tähtaegade muutmiseks, kui muudatus eeldab taotluse rahuldamise otsuse muutmist.

Punkti 9 ja 10 kohaselt peab toetuse saaja tagastama koos aruandega toetuse kasutamata jäägi ja toetuse tagasinõudmise otsuse kohase toetuse.

Punktis 11 peab toetuse saaja tagama nõuetekohase viitamise toetuse andjale ja Kultuuriministeeriumile.

Punktides 12-20 sätestatakse katusorganisatsiooni täpsemad ülesanded.

Paragrahviga 21 kehtestatakse toetuse saaja õigused.

Punkti 1 kohaselt on toetuse saajal õigus saada toetuse andjalt teavet ja nõuandeid, mis on seotud toetuse kasutamist puudutavates õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Toetuse saaja võib pöörduda toetuse andja poole saamaks juhiseid tegevuste nõuetekohaseks elluviimiseks, sealhulgas eelhinnangut kavandatavatele muudatustele, selgitusi kulude abikõlblikkuse ja muude eelnõus sätestatud tingimuste kohta jms.

Punkti 2 kohaselt on toetuse saajal õigus esitada eelnõu § 13 kohaselt oma seisukohad. Ärakuulamisõigus haldusmenetluses eeldab, et puudutatud isikul oleks võimalik oma arvamust asjassepuutuvas küsimuses piisavalt selgitada ja vajadusel võtta seisukoht haldusorgani poolt tema asja menetlemisel esitatud dokumentide suhtes.

Punkti 3 kohaselt on toetuse saajal õigus tutvuda tema kohta koostatud dokumendis sisalduva või sellega lahutamatu seotud teabega. Üle korratakse toetuse saaja õigus tutvuda

dokumendis tema kohta käiva teabega, saada väljavõtteid, kui dokument sisaldab andmeid, millele juurdepääs on piiratud. Avalikustamisele ei kuulu teave, mis võimaldab seostada, millise hinnangu andis toetuse andja konkreetne ametnik või töötaja või kaasatud hindaja. Hindaja kaitse on oluline, et tagada julgelt antud hinnang ning selleks, et seda ei oleks võimalik seostada konkreetse hindajaga ja viia minimaalseks hindamisjärgne hinnangute andmine hindajale endale.

Punktis 4 rõhutatakse üle toetuse saaja õigus toetusest igal ajal loobuda ja toetus tagastada.

Punktidega 5 ja 6 sätestatakse toetuse saaja õigus muuta teatud ulatuses ilma toetuse andjalt nõusolekut küsimata eelarves toodud kuluridasid ning kui muudatus on lubatust suuremas mahus, õigus taotleda muutmiseks toetuse andja nõusolekut.

Paragrahviga 22 kehtestatakse toetuse andja kohustused.

Toetuse andja peamine ülesanne on valida rahastamiseks sobilikud tegevused, sealhulgas menetleda taotlused ning maksta rahuldatud taotluse alusel toetust, kontrollida kulude abikõlblikkust ja teha vajadusel toetuse tagasinõudmise otsus.

Punktiga 1 kehtestatakse toetuse andjale kohustus järgida eelnõus sätestatud menetlus ja otsuste teatavaks tegemise tähtaegu.

Punkti 2 kohaselt on toetuse andjal kohustus säilitada kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid raamatupidamise kohaselt.

Punktide 3-6 kohaselt on toetuse andjal kohustus teostada tegevuste elluviimise üle kontrolli, sealhulgas vaatama läbi aruandeid ning kehtestama asjakohased juhendmaterjalid ja tegema need taotlejale/toetuse saajale kättsaadavaks. Toetuse andja peab, kas omal või toetuse saaja algatusel, selgitama toetuse andmist ja kasutamist puudutavaid reegleid ning teavitama toetuse saajat viivitamatult reeglites toimunud muudatustest.

Paragrahviga 23 kehtestatakse toetuse andja õigused.

Punktidega 1 ja 2 sätestatakse toetuse andja õigused kontrollida tegevuste elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist. Ühtlasi antakse toetuse andjale õigus teha abikõlblike kulude kontrolli toetuse saaja juures kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus saab tuvastada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas tegevuste toimumist ja edenemist ehk toetuse andmise aluseks olevate tulemuste saavutamist, kulude ja tulude kohta eraldi arvepidamise olemasolu ning tehingute kajastamist raamatupidamises. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse ka toetuse andjale abikõlblike kulude kohta esitatud dokumentide vastavust originaalile.

Punkti 3-7 kohaselt on toetuse andjal õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus või selle osa kehtetuks ning teha toetuse tagasinõudmise otsus (sisuliselt toetuse vähendamise või tühistamise otsuseid) ning teha teisi eelnõus sätestatud otsuseid.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu alusel ei anta vähese tähtsusega abi ja grupierandiga hõlmatud riigiabi.

4. Eelnõu mõju

Rahvusvahemuste katusorganisatsioonide toetamist on kuni eelnõu jõustumiseni rakendatud käskkirjade alusel. Kuna alates 17. juulist 2017. aastal kehtima hakanud riigieelarve seaduse § 53¹ näeb ette volitusnormi riigisisese toetusprogrammi tingimuste ja korra kehtestamiseks

ministri määrusega, sätestatakse nimetatud toetuse andmise kord määrusega. Tingimused, rakendaja ja sihtrühm jääb määruse vastuvõtmisel samaks. Samaks jäävad ka toetatavad tegevused.

Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

5. Eelnõu rakendamiseks vajalikud kulutused

Eelnõu alusel toetuse andmist rahastatakse riigieelarvest ja iga-aastane eelarve kinnitatakse Kultuuriministeeriumi valitsemisala eelarve käskkirjaga. 2018 kalendriaasta väljamaksete summa oli 452 000 eurot.

Eelnõu rakendamisega täiendavaid kulusid ei kaasne.

6. Eelnõu rakendamine ja jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvigruppide kaasamine

Kuna eelnõuga ei muudeta toetatavaid tegevusi ja sihtrühma võrreldes varasemaga, ei esitatud seda kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi EIS kaudu.